

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний аграрний університет
ім. В.В. Докучаєва**

**Положення
про призначення академічних стипендій здобувачів у Харківському
національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва
(Із змінами, внесеними згідно Наказом ХНАУ №699 від 24.10.2018)**

I. Загальні положення

1 Це Положення визначає єдині для всіх факультетів університету підходи до використання рейтингової системи оцінки навчальних, наукових, громадських, спортивних, мистецьких та інших досягнень здобувачів, яка впроваджується з метою підвищення якості освіти у відповідності до чинного законодавства України.

Порядок формування рейтингу успішності здобувачів для призначення академічних стипендій розроблено відповідно до Порядку призначення і виплати стипендій, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2004 р. № 882 (в редакції Постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 р. № 1050) (далі – Порядок КМУ).

2 Положення про правила призначення академічних стипендій у ХНАУ ім. В.В. Докучаєва затверджуються вченою радою за погодженням з органом студентського самоврядування та первинною профспілковою організацією осіб, які навчаються (за наявності), а також оприлюднюються не пізніше ніж за тиждень до початку навчального семестру.

3 Цей Порядок не стосується академічних стипендій осіб:

- які навчаються згідно з угодами, укладеними між навчальними закладами та фізичними або юридичними особами, стипендії яким можуть виплачуватися за рахунок коштів таких осіб, якщо це передбачено умовами укладеної угоди;

- які є іноземцями і навчаються у вищих навчальних закладах України згідно з угодами про міжнародну академічну мобільність, виплата стипендій яким може здійснюватися за рахунок власних надходжень відповідного навчального закладу.

II. Стипендіальний фонд

1. Університет щомісячно розраховує стипендіальний фонд для призначення академічних стипендій на основі рейтингу успішності здобувачів вищої освіти з урахуванням:

- розмірів академічних стипендій, затверджених у встановленому порядку Кабінетом Міністрів України;

- видатків на виплату академічних стипендій, затверджених навчальному закладу у встановленому порядку;

- затвердженого керівником навчального закладу реєстру осіб, яким у встановленому порядку призначені академічні стипендії за результатами останнього навчального семестру, та їх успішності;

- реєстру осіб, які відповідно до рішення керівника навчального закладу протягом певного періоду зберігають право на отримання академічних стипендій.

2. Місячний обсяг стипендіального фонду навчального закладу повинен забезпечувати виплату академічних стипендій:

- установленому ліміту стипендіатів, який встановлений Постановою КМУ №1050 в діапазоні 40–45 %;

- за особливі успіхи у навчанні, у тому числі заснованих Президентом України, Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, розміри та порядок призначення яких визначаються окремими нормативно-правовими актами;

- особам, призваним на військову службу у зв'язку з оголошенням мобілізації, протягом строку перебування на військовій службі; розмір стипендії встановлюється за результатами навчання в останньому перед призовом навчальному семестрі;

- особам, які протягом попереднього навчального семестру отримували академічну стипендію і внаслідок тимчасової непрацездатності, підтвердженої довідкою закладу охорони здоров'я, не склали семестровий контроль у строк, визначений навчальним планом; а також перерахунок коштів та виплату академічної стипендії у повному обсязі в разі її призначення після ліквідації академічної заборгованості після припинення тимчасової непрацездатності;

- на час проходження практики або провадження іншої трудової діяльності з дозволу Університету стипендіат зберігає право на отримання стипендії. Дозвіл надається деканом факультету інституту у формі розпорядження по структурному підрозділу;

(абзац 5 пункт 2.2. розділ 2 доповнений згідно з Постановою КМУ №1050 від 28 грудня 2016 р.);

- особам, які реалізували право на академічну мобільність і щодо яких стипендіальною комісією прийнято позитивне рішення стосовно виплати у повному обсязі академічної стипендії, яка не була виплачена за весь період їх навчання за програмою академічної мобільності в іншому навчальному закладі на території України чи поза її межами відповідно до абзацу восьмого пункту 14 Порядку КМУ.

3. Стипендіальний фонд для призначення академічних стипендій на основі рейтингу успішності здобувачів розраховується щомісячно з урахуванням:

- видатків на стипендіальне забезпечення, затверджених вищому навчальному закладу у встановленому порядку;

- раніше сформованих зобов'язань з виплати академічних стипендій здобувачам;

- зобов'язань з виплати академічних стипендій студентам, сформованих у поточному місяці.

4. До раніше сформованих належать зобов'язання з виплати академічних стипендій здобувачам:

- на основі рейтингу успішності здобувачів;

- перед особами, які є іноземцями і навчаються в державних або комунальних навчальних закладах відповідно до міжнародних договорів України або актів Кабінету Міністрів України і виплата стипендій яким здійснюються відповідно до зазначених документів;

- перед особами, призваними на військову службу у зв'язку з оголошенням мобілізації, протягом строку перебування на військовій службі; розмір стипендії встановлюється за результатами навчання в останньому перед призовом навчальному семестрі;

- перед особами, які протягом попереднього навчального семестру отримували академічну стипендію і внаслідок тимчасової непрацездатності, підтверженої довідкою закладу охорони здоров'я, не склали семестровий контроль у строк, визначений навчальним планом, а також у разі призначення академічної стипендії після ліквідації академічної заборгованості, якщо здійснюється перерахунок коштів та виплата академічної стипендії у повному обсязі за попередні місяці;

- перед особами, які реалізували право на академічну мобільність, щодо яких прийнято позитивне рішення стипендіальної комісії про виплату в повному обсязі стипендії, що не була виплачена за весь період їх навчання за програмою академічної мобільності в іншому навчальному закладі на території України чи поза її межами відповідно до абзацу восьмого пункту 14 Порядку КМУ;

- щодо заборгованості з виплати стипендій, яка не була виплачена на початок поточного місяця.

Під час розрахунку стипендіального фонду враховується припинення зобов'язань з виплати академічних стипендій здобувачам у встановлених законодавством випадках.

5. До зобов'язань з виплати академічних стипендій здобувачам, сформованих у поточному місяці, належать:

- сформовані в поточному місяці на основі рейтингу успішності здобувачів за результатами семестрового контролю до місяця, в якому закінчується складання наступного семестрового контролю або закінчення навчання включно, або на поточний місяць;

- сформовані в поточному місяці перед особами, які мають право на призначення академічної стипендії після ліквідації академічної заборгованості

до місяця, в якому закінчується складання наступного семестрового контролю або закінчення навчання включно, або на поточний місяць;

- сформовані в поточному місяці перед особами, які були раніше призвані на військову службу у зв'язку з оголошенням мобілізації, якщо таким здобувачам було призначено академічну стипендію за результатами семестрового контролю, який передував перериванню навчання, до місяця завершення наступного семестрового контролю включно або завершення навчання, а також в інших випадках, передбачених законодавством.

III. Ліміт стипендіатів

1. Ліміт стипендіатів визначає частку здобувачів денної форми навчання, які навчаються за державним (регіональним) замовленням на певному факультеті (відділенні), курсі за певною спеціальністю (напрямом підготовки) і набувають право на призначення академічної стипендії до місяця завершення наступного семестрового контролю включно або завершення навчання.

Розрізняють такі види лімітів стипендіатів:

- загальний ліміт стипендіатів - однаковий для всіх факультетів (відділень), курсів та спеціальностей (напрямів підготовки) ліміт стипендіатів, яким буде призначатися академічна стипендія за результатами семестрового контролю на основі здобутого ними рейтингового балу, включаючи академічну стипендію за особливі успіхи в навчанні;

- ліміт стипендіатів-відмінників, яким буде призначатися академічна стипендія за особливі успіхи в навчанні на основі здобутого ними рейтингового балу (він може бути різний для факультетів (відділень), курсів та спеціальностей (напрямів підготовки));

- ліміт першокурсників-стипендіатів, які зараховані на перший рік навчання і яким до першого семестрового контролю буде призначатися академічна стипендія на підставі конкурсного балу, здобутого під час вступу до навчального закладу.

Ліміти стипендіатів установлює вчена рада вищого навчального закладу перед початком підведення підсумків кожного семестрового контролю. Ліміт першокурсників-стипендіатів встановлюється до 1 липня попереднього навчального року.

2. Загальний ліміт стипендіатів встановлюється у відсотках (у діапазоні від 40 до 45 %) від фактичної кількості студентів денної форми навчання, які навчаються за державним (регіональним) замовленням на певному факультеті, курсі за певною спеціальністю (напрямом підготовки) станом на перше число місяця, наступного за датою закінчення семестрового контролю згідно з

навчальними планами для відповідних факультетів, курсів та спеціальностей (напрямів підготовки).

3. Конкретна кількість стипендіатів (включаючи академічну стипендію за особливі успіхи в навчанні) визначається стипендіальною комісією на певному факультеті, курсі за певною спеціальністю (напрямом підготовки) шляхом округлення до цілого числа в бік зменшення добутку ліміту стипендіатів на фактичну кількість здобувачів денної форми навчання, які навчаються за державним (регіональним) замовленням на певному факультеті, курсі за певною спеціальністю (напрямом підготовки) станом на перше число місяця, наступного за датою закінчення семестрового контролю або приступили до навчання через десять днів після його початку (для першокурсників).

У разі одночасної наявності на певному факультеті, курсі за певною спеціальністю (напрямом підготовки) здобувачів, які навчаються за повним та скороченим термінами навчання, ліміти стипендіатів для них розраховуються окремо. За рішенням стипендіальної комісії спільно може бути розраховано ліміт стипендіатів для різних курсів та/або факультетів за певною спеціальністю (напрямом підготовки), якщо відповідні здобувачі склали семестровий контроль за однаковим навчальним планом.

У разі наявності двох осіб на курсі за певною спеціальністю (напрямом підготовки) кількість стипендіатів складає одну особу.

4. Перевищення лімітів стипендіатів припускається в разі призначення академічної стипендії після ліквідації академічної заборгованості, повернення до навчання здобувачів після академічної відпустки з медичних підстав, після закінчення відпусток у зв'язку з вагітністю та пологами, для догляду за дитиною, а також раніше призваним на військову службу у зв'язку з оголошенням мобілізації, оскільки призначення академічних стипендій цим категоріям здобувачів не може бути підставою для перегляду рішень про призначення академічних стипендій іншим особам.

5. З урахуванням наявних видатків на стипендіальне забезпечення ліміт стипендіатів і ліміт стипендіатів-відмінників може підвищуватися рішенням стипендіальної комісії вищого навчального закладу строком на один місяць з наданням права окремим здобувачам на призначення академічної стипендії (заміну академічної стипендії на академічну стипендію за особливі успіхи в навчанні) в поточному місяці.

6. Право на призначення академічної стипендії до завершення навчання мають здобувачі, для яких навчальними планами для відповідних факультетів, курсів та спеціальностей (напрямів підготовки) не передбачається надалі проведення семестрового контролю (атестація здобувачів та захист практики перед нею не є семестровим контролем).

IV. Рейтинг успішності

1. Порядок формування рейтингу успішності у ХНАУ ім. В.В. Докучаєва включається до Правил призначення стипендій у вищому навчальному закладі відповідно до Порядку КМУ.

2. Рейтинг успішності здобувачів першого року навчання усіх ступенів (освітньо-кваліфікаційних рівнів) до першого семестрового контролю формується на підставі конкурсного балу, отриманого ними під час вступу на навчання.

3. Рейтинги успішності здобувачів для призначення академічних стипендій на наступні навчальні семестри складаються за результатами останнього семестрового контролю за кожним факультетом (інститутом, відділенням), курсом і за кожною спеціальністю (напрямом підготовки) на підставі підсумкових оцінок з дисциплін (навчальних предметів), захистів курсових робіт (проектів) та звітів з практики з урахуванням участі в науковій, науково-технічній діяльності (творчій активності для мистецьких спеціальностей), громадському житті та спортивній діяльності. Перелік показників оцінювання навчальних досягнень включає всі екзаменаційні оцінки, оцінки за заліки, курсові роботи (проекти), захисти практик. Перелік таких показників встановлюється вченою радою факультету не пізніше початку семестру.

Рейтинги успішності здобувачів для призначення академічних стипендій за результатами семестрового контролю навчального року формуються за середнім балом семестрового контролю або в інший спосіб, визначений вищим навчальним закладом до початку семестрового контролю навчального року.

4. До рейтингу успішності включають усіх здобувачі, які навчаються на певній спеціальності (напрямі підготовки) та курсі в межах факультету за денною формою навчання, крім осіб, які:

- протягом навчального семестру до початку семестрового контролю або під час семестрового контролю отримали незадовільну підсумкову оцінку або не з'явилися на контрольний захід без поважної причини з будь-якої дисципліни (навчального предмета), захисту курсової роботи (проекту), звіту з практики, у тому числі в разі успішного повторного складання контрольного заходу для покращання отриманої раніше оцінки;

- до дати завершення семестрового контролю, визначеної навчальним планом, не склали семестровий контроль з будь-якої дисципліни (навчального

предмета), курсової роботи (проекту), практики, крім випадку, передбаченого абзацом п'ятим пункту другого розділу цього Порядку.

- виконали навчальне навантаження в кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – ЄКТС) за поточний навчальний рік, семестр або з початку навчання в обсязі, меншому від мінімального нормативу, встановленого (робочим) навчальним планом для відповідного факультету, семестру та спеціальності (напрямку підготовки).

Наприклад, може бути встановлено такий мінімальний норматив для восьми семестрової бакалаврської програми: 1-й семестр – 30 кредитів, 2-й семестр – 55 кредитів, 3-й семестр – 80 кредитів, 4-й семестр – 110 кредитів, 5-й семестр – 140 кредитів, 6-й семестр – 175 кредитів, 7-й семестр – 210 кредитів, 8-й семестр – 240 кредитів ЄКТС.

5. Рейтинговий бал студента (курсанта) розраховуються за формулою:

$$R = a * \frac{k_1 O_1 + k_2 O_2 + \dots + k_n O_n}{K * O} + b,$$

де a – максимальна оцінка за навчальні досягнення ($90 \leq a \leq 100$), визначається Порядком формування рейтингу успішності у вищому навчальному закладі;

k_i – додати ваговий коефіцієнт i -ї дисципліни (навчального предмета), курсової роботи (проекту), практики;

O_i – підсумкова оцінка студента з i -ї дисципліни (навчального предмета), курсової роботи (проекту), практики;

$K = k_1 + k_2 + \dots + k_n$ – сума вагових коефіцієнтів дисциплін (навчальних предметів), курсових робіт (проектів), практик;

O – максимально можлива оцінка з дисципліни (предмета) за шкалою оцінювання вищого навчального закладу;

$b = 100 - a$ – додатковий бал за участь у науковій, науково-технічній діяльності, громадському житті, творчій та спортивній діяльності ($0 \leq b \leq 10$).

Наприклад, може бути використано один з таких варіантів вибору вагових коефіцієнтів:

- усі вагові коефіцієнти дорівнюють одиниці;
- вагові коефіцієнти дорівнюють кількості кредитів ЄКТС з відповідної дисципліни (навчального предмета), курсової роботи (проекту), практики. У вагових коефіцієнтах можуть враховуватися інші характеристики обсягу та складності навчального матеріалу, трудомісткості підготовки, інтегрованості з іншими курсами або темами, наявність творчої компоненти тощо.

Для розрахунку додаткового балу *b* рекомендовано сформувати перелік основних досягнень, врахованих у рейтингу, а також визначити бали, що надаються за кожне з таких досягнень. Додаткові бали рекомендовано встановлювати з урахуванням рівня досягнень та особистого внеску здобувача.

Якщо сума балів здобувача за участь у науковій, науково-технічній діяльності, громадському житті, творчій та спортивній діяльності перевищує визначене вищим навчальним закладом максимальне значення, то його додатковий бал встановлюється на однаковому рівні з цим максимальним значенням.

6. У рейтингу успішності прізвища здобувачів розміщують у порядку спадання (зменшення) рейтингового балу.

У разі можливості розташування здобувачів у рейтингу для призначення стипендій вища позиція надається особі з більшим значенням складової за навчальні досягнення. У разі неможливості визначення місця в рейтингу за цим показником рішення ухвалює стипендіальна комісія.

У разі виявлення спірних питань щодо здобувачів з однаковими балами, ці питання виносять на розгляд стипендіальної комісії університету, за поданням характеристик кураторами.

7. Рейтинг оприлюднюється на офіційному веб-сайті навчального закладу не пізніше ніж через три робочих дні після його затвердження стипендіальною комісією.

Положення розглянуто та затверджено рішенням вченої ради ХНАУ ім. В.В. Докучаєва від «30» серпня 2017 р. протокол.